

Ex post

Miroslava Dvořáková

Proplétá se mezi stoly v redakci, ochranku asi nechal na chodbě. Doširoka se zubí, vypadá jako v televizi. Neformálně. Pod károvaným sakem okrové tričko, nastupující padesátku prozrazují jen váčky pod očima. V jedné ruce třímá papíry, ve druhé cosi v otrhaném barevném obalu. Když z toho ukusuje, podle spršky drobečků poznávám plněnou oplatku. Provázený zaraženými pohledy se prodírá až ke mně. „Nesu ty podklady!“ hlaholí. Rozblemtaná hmota v jeho otevřené puse protlačena zubními škvírami připomíná žížaly. Strká mi papíry pod nos. „Můžete hned začít.“

Zběžně to prohlédnu a zavrtím hlavou. „To, co jste přinesl, pane Heřmane, jsem si už stáhl z rejstříku firem a z vašich webovek. Jaké služby poskytujete, tam samozřejmě napíšu, ale pro článek, který jste si objednal, potřebuji něco jiného.“

Přemýšlivě nakrčil čelo, znovu si uhryzнул té odpornosti, a mírně znechuceně pronesl: „Žádný pikanterie ode mě neuslyšíte.“

Ignoruju další přívál drobků a snažím se to vysvětlit: „Na vaše reklamy narážíme na každém kroku. O vašem novém produktu si štěbetají vrabci na střeších. Chcete zákazníky udržet v napětí do poslední chvíle, ale pokud jsem to ale správně pochopil, měl by můj článek to tajemství trochu poodhalit. Co to udělat jako interview?“ navrhuju.

Zatímco zvažuje odpověď, přemýšlím, proč se tak křečovitě usiluje o vstřícnost, když se o něm ví, že nezávislé novináře nesnáší. Podle mého názoru spíš potřebují získat čas na vychytání posledních much, protože někdo žvanil a informace o inovaci unikla předčasně. To, že oslovili měsíčník našeho formátu, znamená, že jim v nějakém ohledu teče do bot. Přitom si vedou velice dobře. Jejich akcie ani nejsou na trhu. Prostě je nepotřebují prodávat...

Bere mě na milost. „Tak se teda ptejte.“

„Experiences, a.s. je rodinná firma. Vy jste obchodník, váš bratr se zabýval IT, otec byl neurochirurg, a dědeček provozoval obchod s upomínkovými předměty. Zážitekové modely. Zajímalo by mne, jak jste na ten vlastně nápad přišli.“

Heřman se dobromyslně usmál. „O čem je život? O zážitcích! Ale víte, co se děje právě teď?“

Objektivně? Ne. Vedeme tu sice rozhovor, ale zatím vůbec netušíte, jestli se dohodneme, jak to vlastně sesmolíte, kolik vám nakonec zaplatím, a co na to řekne váš šéf... Vyhodnotíte to zítra, za měsíc nebo za rok. A všichni chtějí, aby jejich zážitky byly pohodový, váženéj pane! Ale kde tu pohodu pořád brát? Někdo kupříkladu něco oslavuje. Ale místo příjemných vzpomínek si z oslavy nic nepamatuje, protože se ožral, nebo je otrávenej, protože se porafal s příbuzenstvem. Dokumentarista mu to sice za tvrdý prachy natočí na video, ale nakonec se u toho dotyčnej znovu nasere. Proto jsme tu my. Upravená mentální fotografie je vlastně takový upomínkový rámeček. Realitě sice neodpovídá, ale oslavenec se s tím ztotožní.“ Odmlčel se, aby si předem naučené věty vybavil, rozhodil rukama, obdařil papíry na mém stole dalším přívalem drobečků, a pokračoval: „Může to být celý výjev z důležité životní události, ale také zpodobnění osoby samotné ztělesňující vitalitu a spokojenost. Model oblíbeného předmětu, nebo symbol životního úspěchu,“ lišácky se zašklebil. Váš milovanej kůň, než ho pošlete na jatka, nebo jeep, než mu v terénu poškrábate lak...“

„A prozradíte mi, při jaké příležitosti vás to o těch zážitcích, napadlo?“

Heřman obrátil oči v sloup. „Tak dobře. Je čas s tím jít ven. Nenapadlo to mě, ale bráchu Cyrila. Studoval tři univerzity, nedokončil ani jednu. Tvrdil, že diplom není důležitý.“ Významně si poklepal na čelo. „První prototyp zkonstruoval v neurologickém ústavu, kde pracoval jako otcův pomocný

laborant. Jak asi víte, jedná se o propojení snímače mozkových vln a tiskárny. Přístroj napojený na mozkovou kůru váš zážitek zaznamená, pomocí programu vjem transformuje do ideálních parametrů, a celý výjev přenese jako mentální fotografii do počítače. Tiskárna výsledek vytiskne. Patent bratr s otcem vyřizovali společně. Jako člověk ověřený hromadou titulů, měl otec větší šanci prorazit. Protože jsou oba na pravdě Boží, o byznysu rozhoduju já.“

„Váš bratr byl impozantní osobnost. Jak vlastně zemřel?“ S vědomím, že se při zmínce o Cyrilovi dostávám na tenký led, jsem si v duchu opakoval, že musím udržet pusu zavřenou. Konečně mi bylo jasné, proč Cyril o Josefovi nikdy nemluvil. No jo, Cyril. Nedožil se ani čtyřicítky, ale vyprávěly se o něm legendy.

Heřman Josef se neklidně ošil. „Před třemi měsíci měl v laboratoři nehodu. Byl vždycky trochu mimoň, neuměl vypnout... V poslední době už ani mezi lidi nechodil. Nerozuměl životu, nerozuměl byznysu. Já jsem si školu dodělal. Já jo. Mám MBA.“

„Vaše ekonomické vzdělání bylo pro úspěch podniku nepochybně klíčové,“ podotkl jsem vlezle, „a je imponující, jakým způsobem jste se prosadil.“

Heřman, MBA, se zapýřil. „Začal jsem postupně. Budoval jsem Experiences studia v pronajatých výklencích u nákupních středisek a potom jsem to rozjel ve velkém. Co si člověk neudělá sám, to nemá.“

„A ta inovace, kterou chystáte nyní, se týká čeho?“

„Snímač zážitků je prakticky nezměněn, ale výstup bude jiný. Využijeme modernější technologii, než obyčejnou tiskárnu.“

Zvedl jsem obočí. „Takže budete tisknout v 3D? No, proč ne. Pro movitější klientelu to může být zajímavé.“

Josef Heřman se poškrábal v zátylku. „No, vlastně je to tajné,“ zabručel.

„Samozřejmě, že to do článku takto nevypálím,“ uklidňoval jsem ho. „mohl bych to formulovat doslova tak, jak jste to řekl: *Výstup modernější, než je obyčejná tiskárna.*“ V duchu jsem si ale představil, že, teda, nic moc. Jen místo fotek budou mít zákazníci plastiky... „O chystané inovaci hovoříte třetím měsícem. To asi na Cyrilovu počest, že?“

Zmuchlal obal od tatranky do kuličky a ve chvíli, kdy jsem si zapisoval do bloku, a vypadalo to, že ho nesleduju, narval ulepenou kuličku do škvíry pootevřeného šuplíku mého pracovního stolu. „Jo, vlastně jo,“ odsekl způsobem, který svědčil spíš o opaku. „Představuju si to následovně: Přesně za týden zvýšíme intenzitu reklamy na maximum, a za čtrnáct dnů to spustíme. Nový produkt budou nabízet všechna Experiences studia v centrech měst a lázních, a dokonce i ta u hypermarketů. Tehdy má vyjít i váš časopis.“

Vstal jsem. „Děkuji, to zatím stačí, pane Heřmane. Pozitíří to budu mít připravené. K supervizi vám to pošlu mailem.“

Po té, co mi na rozloučenou podal ulepenou pravici, jsem během hodiny článek sesmolil. Mohl jsem mazat domů, stáhnout si poslední díl šesté série Tru Blood. Jasně, že jsem to mohl Heřmanovi, MBA, poslat ke kontrole hned, ale to bych mu dal najevo, jak je to pro mne snadné. Buran jako on by pak začal zvažovat, jestli ta astronomická částka, kterou slíbil zaplatit, má opodstatnění.

Jak jsem tak seděl u compu a brouzдал po síti, vrtala mi hlavou ta jeho tatranka. Původně jsem si myslel, že dokáže článek v nezávislém periodiku ocenit. Ale podle toho, jak se choval, na takové věci zvysoka kašlal. Takže proč? Co ho přinutilo zaplatit za článek v elitním časopise, který četlo jen omezené spektrum byznysmenů, ekonomů a politologů, když měl hejno vlastních a docela schopných imagemakerů, a v bulváru o něm psali ochotně a zadarmo?

Zadal jsem do vyhledávače Cyrila Heřmana. Našel jsem oficiální informace v rejstřících o jeho podílu v Experiences, a.s., a pak několik velice starých bulvárních drbů o excesech, kterých se údajně dopustil na srazu ze základní školy. Žádný facebook, žádná karta na spolužácích, nic. Jako kdyby se

někdo postaral, aby všechno, co kdy bylo o Cyrilovi napsáno, zmizelo. Přitom se toho o něm namluvilo a napsalo za těch dvacet let až dost. Vlastně jsem se divil, že Josef konečně Cyrilovo autorství veřejně přiznal, přestože se o tom celou dobu stejně spekuovalo.

Pak jsem si vzpomněl, že Josef zmínil, že po smrti otce a bratra je spolupodílníkem. Takže tu byl ještě někdo další. Vybavil jsem si, že v rejstříku Experiences figurovala jako členka představenstva Heřmanová Taťána, ročník 50. Zadal jsem jméno do vyhledávače, a díky sedm let starému přibližnému článku z bulváru s titulkem *Jako strašák do zeli*, jsem ji měl na stříbrném podnose. Stálo tam: *Ohrnuté rukávy jsou aut! Manželka věhlasného neurologa MUDr. Rudolfa Heřmana, Taťána, zřejmě neví, že tak vysoko vyrolované rukávy se nosily naposledy při politických procesech v polovině minulého století...* “ Ble, ble ble. Na fotce se skvěla Cyrilova matka vyfocená na benefiční akci, v mechově zeleném saténovém saku s trestuhodně ohrnutými rukávy... Ženská jako křen. Setkal jsem se s ní jen jednou, ale byl bych se vsadil, že to byla ona, kdo zřejmě vahou svých akcí Josefa přinutila objednat ten článek.

Kolem šesté byla koncem října už tma. Nastal čas to zabalit. Sjel jsem do podzemních garáží, toho času zaplněných, protože je naše správní budova sdílí s nákupním střediskem. Cestou k autu jsem procházel kolem velkých reklamních poutačů s nápisy „*Nic není nemožné*“ lákajících k návštěvě zážitkového studia ve třetím nadzemním podlaží nákupního střediska. Ještě dřív, než jsem se dozvěděl, že Experiences má něco společného s Cyrilem, jsem si myslel, že zážitková studia patří do stejné kategorie jako solární studia, salony krásy a posilovny. Vzpomněl jsem si na sekretářku z redakce sportovních novin, kde jsem začínal. Neměla na to, aby jezdila k moři, takže se chodila do solária opékat jako toust. Připadalo mi to pošetilé, ale proti gustu...

Zato zážitková studia nabízejí opravu dojmů... Lidi nemají dost odvahy opustit stereotypy. Nechtějí riskovat, že by se to mohlo ještě zhoršit. Tak si nakaširují narůžovo, co už v šedohnědě proběhlo a opájejí se tím tak dlouho, až tomu uvěří. *Byli jsme šťastní, a vypadalo by to přesně takto...* Četl jsem, že obdobně funguje i lidská paměť. Z vjemů má tendenci uchovávat především ty příjemné, a ty drastické milosrdně zamlžuje... I moje žena mívala tendenci si vzpomínky korigovat. Třeba jak mi po tom rautu na lodi vybalila, že Florián není můj, ale jejího spolužáka z práv, Jiřího. Opilá jako slíva mi se slzami v očích sdělila, že mě sice strašlivě miluje, ale dítě se se mnou mít neodvážila, protože v mé rodině je špatná krev. Hanka, má sestra, má totiž schizofrenii. Vzácnou formu, zákeřnou tím, jak problematicky ji lze diagnostikovat. Ale to vše už jsme měli za sebou, sestra tou dobou užívala léky a žila běžný civilní život. Když jsem Alici žádal o ruku, o sestřině nemoci jsem jí řekl. Dokonce jsem jí navrhl, že pokud by se bála se mnou mít děti, můžeme to zařídit jinak. Jenže ona mě ten týden před svatbou, kdy jsme to probírali, horlivě ubezpečovala, že moje obavy jsou přehnané, že dítě chce jedině se mnou nebo s nikým. Proto mě její pozdní přiznání šokovalo. Ani se mne tolik nedotklo, že dítě není moje, jako spíš fakt, že ta bestie mi chladnokrevně lhala, a už v době, kdy mi to všechno slibovala, ho plánovala s někým jiným... Neměla tolik pít. Ráno, když jsem si balil kufry, se mě snažila přesvědčit, že to všechno dělala jenom pro moje dobro. Že mě nechtěla zranit, že se bála, že bych to neunesl. Jenomže Florián se narodil přesně devět měsíců po svatbě. Mohla mi říct pravdu ještě ve svatební den. Byl bych si ji vzal i tak. Ale takto mě podcenit... to pardon. Ve skutečnosti si myslím, že by tu pravdu neunesla ona.“

Vykličkoval jsem z garáží, projížděl nočním městem a vzpomínal na Cyrila. Psali o něm různé nesmysly, ale něco z toho mohla být pravda. Protože se necítil dobře ve společnosti, říkalo se, že je autista. Možná i byl, ale když jsme diskutovali o paradigmatech, o dobru a zlu, nevadilo to. V době, kdy jsem ho důvěrně znal, vyznával Aristotelovo učení eudaimonie. Usiloval se tohoto stavu štěstí, kdy je člověk prostřednictvím tvůrčí práce v souladu s potřebami společnosti, docílit. Uměl hrát na pílu. Žil zásadně sám. Jeho sexuální orientace byla bulváru zcela neznámá, ale já věděl, že v podstatně

žádnou neměl. Podle svědků, kteří ho svezli, rád cestoval po světě stopem jen s igelitkou. Těch škol vyzkoušel mnohem víc. Od informatiky, sociologie, psychologie, přes antropologii, filmovou režii, až po teologii. Pokaždé odešel sám, jen z teologie ho vyhodili. Kvůli mně. Nazítí po obědě jsem článek Heřmanovi odeslal. Do hodiny mi výslednou podobu odsouhlasil. Zavolał jsem do úctárny, ať pošlou do Experiences fakturu, a pustil jsem to z hlavy.

Asi týden po té mě brzy ráno probudilo vyzvánění mobilu. Byl jsem rozespáły, jméno volajícího jsem zpočátku přeslechl, ale byl to hlas velmi rozzlobené staré ženy. „...že když budete znát souvislosti, najdete v sobě dostatek odvahy, abyste o tom zpravil někoho, kdo to zarazí! Ale reklamy jedou dál! Jste stejný ignorant, jako ostatní. Proč jste nepřijel, jak jsem vám vzkázala? Ten váš článek je směšný!“

„Počkejte, prosím, kdo volá?“

„Heřmanová, přece. A nedělejte hloupého, Lukáši. Studoval jste s Cyrilem v semináři, než vás oba vyloučili za ty provokace proti základním dogmatům. Proto jsem chtěla, abyste ten článek napsal právě vy! A v tom dopise je všechno...“

„Jaký dopis?“

„Dopis, který jste měl použít jako podklad k tomu článku na Cyrilovu počest. Článek je samozřejmě jenom záminka. Důležitý měl být ten dopis. Byl pro vás. Cyril vás tam oslovuje Lopato, tak jak byl zvyklý si z vás utahovat kvůli vašemu odporu k fyzické práci. Na pohřeb jste nepřišel, ale ještě si na vás pamatuju. Slíbila jsem Josefovi, že když článek vyjde, přepíšu na něho zbytek akcií. Josef o dopise nic neví, ale měl vám vyřídít, abyste mě před napsáním článku v ústavu navštívil, že vám o Cyrilovi něco povím. A to měla být má příležitost, kdy bych vám dopis předala.“

Zatmělo se mi před očima. Pohřeb byl neveřejný, ale i kdyby nebyl, asi bych stejně nepřišel. Cyrilova smrt mě zaskočila. Ještě jsem to nezpracoval, jsem zkrátka zbabělec. Nic z toho jsem ale nahlas neřekl. „Ale madam, Josef mi o vás vůbec neřekl.“

„Ten darebák,“ vyprskla, „v tom případě...mě zase podfoukl.“

„Co v tom dopise bylo?“

„Cyril ho napsal, než se otrávil. Naaranžoval to jako nehodu, ale byla to sebevražda. V dopise vás žádá, abyste té poslední inovaci zabránil. Tvrdil, že mu to dlužíte. Měla jsem vám ho předat na pohřbu. Ale Josef tušil, že chci inovaci zarazit. Na pohřeb mě nepustil a rovnou mě zavřel do blázince. Proto jsem vymyslela tu věc s článkem. Ale hlavně jsem chtěla, aby vás ke mně poslal. Naštěstí nemá ani páru, že jste se s Cyrdou znali. Byl to obchod. Slíbila jsem mu, že když článek vyjde, vzdám se i místa v představenstvu. Včera jsme měli valnou hromadu a dnes mě kvůli tomu vzal k notáři.“

„Paní Tařáno,“ řekl jsem chlácholivě, „myslím, že zážitková studia jsou módní záležitost. Časem to lidi přestane bavit. A ta inovace? Není jedno, jestli máte na konci mentální fotku, nebo trojrozměrný výjev? Uměle vylhaná zmaterializovaná představa je blbina tak jak tak. Škoda, že génius jako Cyril svůj život promarnil takovou sračkou.“

„Je to mnohem horší, vy troubo!“ durdila se. „A vy jste jediný, kdo to může zarazit! Je čas Josefa překvapit. Do spuštění inovace pořád ještě týden zbývá.“ Ozvalo se zachichotání. „Nadiktuju vám jeho nejtajnější mobil. Ten se bude divit. Blbec.“

To zavánělo průšvihem. Žádá po mně osobní iniciativu? Asi už to opravdu nemá v hlavě v pořádku...

„Nechápu, o čem mluvíte,“ řekl jsem ostražitě.

„Jste novinář,“ odsekla, „můžete dostat sólokapra,“ a vychrlila na mne devět čísel.

Mimoděk jsem si to naškrábal na okraj novin pohozených na stolku. „Vůbec nevím, co bych měl Josefovi říct,“ řekl jsem škrobeně.

„Za chvíli mě budou hledat, a jestli mě najdou právě tady, bude průšvih, tak rychle. Přečtu vám kopii toho dopisu. Poslouchejte:

Milý Lopato, obracím se na tebe, protože ty jediný znáš moje rozdrásané já natolik, že pochopíš, proč dělám, co dělám. Říká se, že jsme zbabělci. Myslím tím nás, sebevrahy. Odcházíme ze světa posrani. Doslova. Ha. Tak jsem na to vyzrál a udělal jsem si klystýr☺) Nebudu posranej, jenom otrávenej☺ A protože mě kvůli tobě vyhodili před patnácti lety ze školy, jediné, která mě skutečně bavila, dostaneš teď příležitost si to u mě vyžehlit. Přiznávám, že využívání mentálních snímků pro Zážitekové modely je svinstvo. Přisahám, že jejich původním účelem měla být diagnostika schizofrenie – k čemuž mne motivovala vzácná forma tohoto onemocnění u tvé sestry. Ale žádný z vědeckých časopisů mě nebral vážně. Josef mě ukecal, že když zážitkové modely dáme do výroby, získáme peníze na propagaci diagnostických přístrojů, jenomže potom už nebyl k zastavení. Mentální fotografie jsou vlastně neškodná blbina, takže jsem ho nechal.

Mnohem horší je ale ta inovace. Objevil jsem to nedopatřením a ono to vyšlo... Měl jsem to zarazit hned v počátku, protože výsledek uráží samotného Boha, ale nevěděl jsem, že Josef přikázal všechna data z mé pracovní paralelně přenášet do naší dceřiné společnosti v Argentíně, ve které je hned za tepla analyzuje desetičlenný vědecký tým. Kdybych ho zabil, nic by se tím nevyřešilo, proto se radši zabiju sám, dřív než bude pozdě. Abyš tomu rozuměl, ta technologie je...

musím končit,“ vyhrkla vyděšeně Taťána, „nesou mi prášky.“ Hovor pípnutím skončil.

Toho dne jsem se několikrát na to číslo snažil dovolat, ale nikdo to nezvedal, i když to byla pevná linka. Zjistil jsem, že jde o číslo speciálního ústavu pro seniory s demencí. Měl jsem štěstí až večer. Chtěl jsem mluvit s paní Heřmanovou. Dozvěděl jsem se, že klientka odpoledne po krátkém nervovém záchvatu náhle zemřela. Abych se toho konečně s klidem v duši střepal, podíval jsem se do registru podnikatelských subjektů, jestli ve struktuře akciové společnosti Experiences došlo v posledních dnech ke změnám. A skutečně. Taťána Heřmanová jako členka představenstva předevčirem skončila. To mohlo odpovídat přepisu jejich akcií na Josefa.

Do spuštění nového produktu Experiences zbývalo sedm dní. Neměl jsem vlastně nic konkrétního, byl jsem jen rozrušený, že stará paní zemřela tak náhle. Nejdřív manžel, pak Cyril, bylo toho na ni moc. Její obavy z té technologie jsem nesdílel, ale napadlo mě, že bych si mohl ten dopis, který byl ostatně adresován mně, z její pozůstalosti vyžádat. Nazítří odpoledne jsem do ústavu znovu telefonoval. Dozvěděl jsem se, že pan Josef Heřman, jako jediný pozůstalý, si všechny osobní věci zesnulé odvezl. A tak jsem to číslo, které mi Taťána dala, já idiot, použil.

Josef telefon zvedl. Zaslechl jsem hudbu, vysoký smích, dokonce šplouchání. Do mikrofonu křičel. Reagoval jen na křestní jméno, příjmení zjevně přeslechl. „Luky, ty bastarde, cos mi to poradil! Měď šla dolů o tři body!“

Trvalo chvíli, než jsem mu vysvětlil, že nejsem burzovní makléř, ale novinář. Následovalo několik úderů, které jsem odhadoval na prásknutí dveřmi. V nastalém tichu se na mě obořil: „Kdo vám, do prdele, dal, tohle číslo?“

„Taťána Heřmanová,“ řekl jsem.

„Macecha včera zemřela. Ať chtěla cokoliv, už je to pasé.“

Dřív, než mohl hovor ukončit, jsem vyrazil na steč: „Mluvila o Cyrilovi. Cyril a já jsme spolu studovali. Chtěla mi od něj něco předat. Mělo by to být ve věcech, které jste odvezl z léčebny.“

„„Že by sada černých podvazků?“ Josefov hlas výsměšně zvláčněl.

„Dopis.“

„Rozumím, ty hnido,“ zavrčel. „Ten dopis. Tak kolik?“

„Prosím?“ být v kůži poctivého idiota je někdy těžší, než se zdá.

„Kolik?“ hlas přešel do temného dunění. „Kdybys mi řekl, že jste se s tím třasořítkou znali, mohli jsme se domluvit rovnou.“

„Kdybyste splnil slib, který jste Taťaně dal, a řekl mi, že chce se mnou setkat, nemuseli jsme spolu teď mluvit vůbec.“

„Mně snad klepne!“ vyletěl. „O co ti jde? Bojiš se odposlechů, nebo co? Můj telefon je jištěnej. Jestli jsi fízl, máš smůlu, na mě nikdo nic nevyhrabe.“

„Chtěl bych prostě jenom ten dopis.“

„Neexistuje,“ štěkl. „Cyril v něm detailně popisuje, jak nové výstupní zařízení funguje.“

„Taky popisuje své pochybnosti stran jeho bezpečnosti.“

Ozval se chraplavý chechot. „To ti řekla ta stará bláznivá můra.“

„Přečetla mi jeho obsah,“ řekl jsem. Že k tomu nejdůležitějšímu se stará paní nedostala, jsem taktně zamlčel.

„Dopis jsem zničil. Dostaneš půl mega a budeš držet hubu.“

Což o to, půl mega by se hodilo... Asi jsem to tehdy měl vzít. Hubu bych držel tak jako tak, protože jsem stejně věděl kulový. Jenomže chlápky, co si z mého šuplíku dělají odpadák, prostě nemám rád.

„Nacpi si toho půl mega do prdele, Jožko,“ řekl jsem jízlivě. Típl jsem to dřív, než on, takže o dalších jeho návrzích už jsem mohl jen spekulovat. Dopis byl pryč, nedalo se nic dělat. Stejně jsem si připadal jak pitomec. Co jsem si vlastně chtěl dokázat? Aparaturu na snímání zážitků, jejich korekce a následně medializace měl Josef dozajista schválenou u všech možných orgánů počínaje zdravotním ústavem dávno před tím, než s reklamní kampaní začal. Jen se mi zase potvrdilo zlaté pravidlo mluvití stříbro, mlčetí zlato. Světelné tabule v garážích pod naší redakcí vytrvale odpočítávaly, že do zahájení moderní éry zážitkových studií zbývají pouhé tři dny.

Ve středu jsem byl na tiskovce na letišti, ve čtvrtek jsme byli s fotografem na Moravě dělat rozhovor s ocelářským gigantem, pátek jsem probendil na veřejném připomínkovém řízení k dostavbě dalšího bloku jaderné elektrárny. Klasika. Klimatizací vysušená haluzna, obří interaktivní tabule, koženě se tvářící zástupci investora, sterilní úředníci z ministerstva, nasupení podupávající přemotivovaní ekoaktivisté, nafrněná ochranka. Čtení úvodních protokolů vystřídaly námítky ekoaktivistů okořeněné stížnostmi na nedůstojné podmínky v sále. Do jednacího sálu bylo z obavy před provokacemi zapovězeno donášet občerstvení. Po intermezzu s donáškou vody rozlivané v kelímcích tanečky pokračovaly. Bylo předem jasné, že každý ze zúčastněných nakonec dostane, co potřebuje: investoři svůj byznys, odběratelé příslib levné energie, dokonce ani ekoaktivisté neprijdou zkrátka, protože si tu pohoní své frustrované ego, ale všechno mi to připadalo jako jedna velká ztráta času. Několikrát jsem se přistihl, že jsem v pokušení na některé nejapné námítky sám reagovat. Jako novinář jsem však musel být nad věcí. Možná nastal čas dělat něco jiného. Když to po šesti hodinách zabalili, hučelo mi v hlavě jako v úlu. Cestou domů jsem to v zatáčce napálil do svodidel a byla tma.

Probral jsem se do zlého snu až po šesti týdnech. Realitu jsem vnímal, jako kdybych byl ponořený pod vodní hladinou, ale pochopil jsem, že ležím v nemocnici. Postupně jsem vyrozuměl, že můj kolaps na silnici zavinila prudká infekce nedávno registrovaným kmenem meningokoka, se kterým prý můj organismus už delší dobu bojoval, a která prý gradovala vlivem únavy z náročného dne. Doktoři se divili, že jsem si nevšiml pocitů horka. No, nevšiml.

Z nemocnice mě převezli do eldeenky, a už se tu placatím třetím měsícem. Polámaná žebra od bezpečnostního pásu dávno srostla, ale meningokok zasáhl nejméně prokrvené periferní části mého těla, takže mi museli amputovat poslední články čtyř prstů na rukách a sedmi na nohách. Rehabilituju, mám tu notebook, učím se psát, jak to jde. Na obličejí přibylo pár jizev. Strniště naštěstí většinu překryje.

Ve dveřích stojí Alice. Za ruku drží Floriána. Jo jasně, vím, že není můj, ale pořád mi říká *tati*. Alice se na mě něžně usmívá: „Vezeme opožděné vánoční dárky, Lukáši.“ Lamentuje, že dříve ji sem s dítětem pustit nechtěli a skládá balíčky na stolek, zatímco Florian mi podává sběratelský model

plachetnice s nápisem „Sun set“. Uznale kývnu. Jedná se o přesnou kopii. „Takovou má děda,“ řekne kluk.

„Já vím,“ brouknu, „je krásná.“

„Na takové jsme s tvým otcem prožili spoustu krásných západů slunce,“ rozněžnila se Alice.

Zvedl jsem obočí. Má poslední vzpomínka na tu loď příliš veselá není. Právě tam se totiž Alice na protest mého tvrdošíjného odmítání vstoupit do rodinné firmy jejího tatíka, ztřískala jako popelář, a hned po návratu domů mě potrestala tím sdělením, že jsem paroháč. Mám lodě rád, ale snad to bylo tím, že se mě tam snažili vpravit do formy, ve které jsem se necítil přirozeně, v souvislosti s tchánovou plachetnicí jsem si vybavoval vždycky jenom potíže... Jaké bylo mé překvapení, když Alice v mystifikaci pokračovala, když se k synovi sklonila, a řekla: „Rok předtím, než jsme se s tvým otcem vzali, jsme na té lodi hledali v Egejském moři poklady, zlatíčko.“

Nevěřičně jsem zavrtěl hlavou. To léto před svatbou jsme se v Egejském moři plavili, ale poklady hledali naši známí ze Španělska. Měli svou vlastní loď. Přes rok pracovali jako zubaři, na léto se vydávali za dobrodružství. Alici se jejich vyprávění při sklenice vychlazeného vína zpočátku moc líbilo. Téměř se k nim na další den vnutila na brigádu. Jenže potom ji Sebastian prozíravě upozornil, že hledat na mořském dně se sonary pozůstatky potopených lodí je strašná dřina. Sbírat vzorky může jen potápěč s povolením, a ten, kdo je na palubě přebírá, se po většinu dne pekelně nudí... Alice si „lov“ pokladů našťestí rozmyslela, a šli jsme do muzea.

„Taky jsme na té lodi strávili líbánky,“ dodala bezelstně.

Jak kdyby mi před noseem zamávala rudým praporem. Kde se v ní ta drzost jenom bere? Na té lodi jsme se po svatbě plavili společně s bandou známých. Byl tam i její spolužák Jiří. Floriánův otec. Když jsem na ni bez dechu zíral, došlo mi, že podle toho, jak pokojně se tváří, jí vůbec nedochází, jaké emoce u mě vyvolává. Jako kdyby si vůbec nepamatovala, že realita je jiná...

„Alice,“ vydechl jsem oparně, „nebyla jsi náhodou v tom zážitkovém studiu?“

„Samozřejmě!“ zatrylkovala. „Skvělá věc! A představ si, že s tím mají výborné zkušenosti i při eliminaci posttraumatického stresu. Není to sice levná záležitost, ale už jsem tvému ošetřujícímu lékaři podepsala souhlas. Hned po našem odchodu si užiješ první kúru. Uvidíš, že se budeš cítit jako znovuzrozený.“

Polil mě studený pot. Konečně mi došlo, jak fatálně jsem se mýlil, když jsem si myslel, že inovace zážitkové aparatury spočívá v připojení 3D tiskárny. Já blbec!!! Tím modernějším výstupním zařízením nebylo nic jiného, než člověk sám. A teď to chtěli aplikovat i na mně. Tak to teda ne, ani kdyby mi červené ferrari slibovali. „Proč by měli dávat souhlas k podpisu s kúrou tobě a ne mně?“ zaburácel jsem.

Zamávala řasami a obdařila mě dalším trpělivým úsměvem. „Oni ti to ještě neřekli? Tento kmen meningitidy je zákeřný. U některých pacientů se následně rozvine maniodepresivní psychóza. I přes vysoké dávky antibiotik je tvůj nálezný v krvi pořád pozitivní. Dokud doktoři nemohou zaručit tvou svéprávnost, jsem jako osoba blízká za všechny právní akty zodpovědná já.“

„S žádnou zážitkovou kúrou nesouhlasím. Myslím, že je to nebezpečné. Jsem přesvědčený, že s tím, jak jsem se nakazil, něco není v pořádku. Pokud je ten meningokok tak nebezpečný, jak je možné, že jsem se nakazil jen já sám? Spíš to vypadá, že se mě někdo chtěl zbavit.“

„A ještě jsi paranoidní!“ zvolala zděšeně a starostlivě se podívala po Floriánovi. Chlapec se ale mezitím zabavil u mého počítače, vypadal, že nás nevšímá. „Reaguješ přesně, jak doktorka Blažková říkala. Ale to se zpraví. To zařízení, které tu mají, sponzoroval sám majitel Experiences, pan Josef Heřman. Má všechny zdravotní i etické atesty.“ Alice potáhla noseem a vylovila z kabelky kapesník. „Tady ti pomůžou, miláčku. Zapomeneš na ten stres, a riziko psychické choroby bude eliminováno. A vůbec, uvidíš, že ta rehabilitace bude užitečná pro nás pro všechny. Budeš konečně šťastný s tím, co máš. Přestaneš se natahovat po tom, co nikdy nemůžeš dostat. Experiences ti pomůže...“

Jakmile jsem začal řvát, že na to nikdy nepřistoupím, semkla rty, drapla hochu a zmizela.

Můj pokoj byl ve třetím patře, šplhat po fasádě se zmrzačenými chodidly jsem se neodvažoval. K útěku jsem mohl volit jedině chodbu.

Asi jsem se rozhoupal pozdě. Zpoza rohu se vynořili dva hromotluci, kteří mě týdny před tím ochotně postrkovali na pojízdném křesle, a vyprávěli vtípky.

Tváří se vlídně a jdou směrem ke mně. Jeden z nich má ruce za zády. Nejspíš drží stříkačku...